

ผลกระทบของนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท ในด้านคุณภาพชีวิต และสวัสดิการของแรงงานสถานประกอบการ ขนาดกลางและขนาดย่อม อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

The Effect of the 300 Baht Minimum Wage Policy towards Quality of Life and Welfare of the SMEs Workers in Lam Luk Ka District, Pathum Thani Province

วรรณ คุณดิลกมล* บดินทร์ธ บัวรอด* กริษา สิมะวรา* นนทธีร์ ดุลยทวีสิทธิ์*
รศ.ดร.ศิริรัตน์ ชุณหะคล้าย** ดร.นาเรณู สัจจรักษ์ ธีระฐิติ**

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ผลกระทบของนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท ในด้านคุณภาพชีวิตและสวัสดิการของแรงงานสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และ 2) มุมมองของแรงงานและผู้ประกอบการที่มีต่อนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม ที่พัฒนาจากแนวคิดคุณภาพชีวิตขององค์การยูเนสโก (UNESCO. 1978) เพื่อศึกษาผลกระทบของนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท ในด้านคุณภาพชีวิตและสวัสดิการของแรงงานสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม โดยแบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านภาวะวิสัยและด้านอัตวิสัย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้ใช้แรงงานในธุรกิจ

แปรรูปอาหารในอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 125 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เอกสาร และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อศึกษามุมมองของแรงงานและผู้ประกอบการที่มีต่อนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท และนำมาบรรยายและสรุปเป็นข้อมูลทางการวิจัย ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการในธุรกิจแปรรูปอาหารในอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 2 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลกระทบของนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาทในด้านคุณภาพชีวิตและสวัสดิการของ

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

** อาจารย์ที่ปรึกษา

แรงงาน ด้านภาวะสวัสดิภาพว่า ระดับผลกระทบของนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาทโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท มีผลต่อรายจ่ายด้านค่าครองชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มีผลกระทบกับสวัสดิการที่ได้รับ และมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ ตามลำดับ สำหรับด้านอัตรากำลัง พบว่าระดับผลกระทบของนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความสบายใจที่ได้ทำงานอยู่ในสถานประกอบการ

2. มุมมองของแรงงานและผู้ประกอบการที่มีต่อนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาทพบว่า มุมมองของแรงงาน สรุปได้ว่าการประกาศใช้นโยบายค่าจ้างขั้นต่ำ 300 บาท ไม่ได้ส่งผลต่อรายได้ของแรงงานเพิ่มขึ้น ในทางตรงข้ามกลับส่งผลให้แรงงานต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบก่อนการประกาศใช้นโยบาย มุมมองของผู้ประกอบการ ภายหลังการประกาศใช้นโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท พบว่า นอกจากทำให้ค่าแรงเพิ่มขึ้นแล้วยังพบว่า วัตถุดิบต่าง ๆ ยังเพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่นที่ตามมาคือ พนักงานมีการทำโอทีน้อยลง ปัญหาการลาออกของแรงงานโดยเฉพาะแรงงานใหม่ที่ยังอายุงานไม่นานพบว่า มีการลาออกบ่อยมาก ปัญหาการขาดแคลนแรงงานชายเนื่องจากว่าในอุตสาหกรรมอาหารที่มีการทำระบบควบคุมมาก ๆ เช่น GMP HACCP ISO หรือระบบประกันคุณภาพต่าง ๆ ซึ่งแรงงานชายจะไม่ชอบ ซึ่งแรงงานมีความคิดเห็นที่ว่าไปทำงานอย่างอื่นก็ได้ 300 บาท เหมือนกัน รวมทั้งพบว่าการกั๊มเงินที่เพิ่มขึ้นของพนักงานในกองทุนของบริษัท และแรงงานมีการใช้สินค้าที่มีราคาแพงขึ้น

คำสำคัญ: ผลกระทบของนโยบาย คุณภาพชีวิต สวัสดิการ ค่าจ้าง 300 บาท

Abstract

The purposes of this research were to study 1) the effect of the 300 Baht Minimum Wage Policy towards quality of life and welfare of the SMEs workers and 2) the view point of workers and entrepreneurs to the 300 Baht Minimum Wage Policy. The mixed methodologies of quantitative and qualitative were used in this research. The quantitative instrument in this research were questionnaires adapted from UNESCO Quality of Life Method (1978) in order to study the effect of the 300 Baht Minimum Wage Policy towards quality of life and welfare of the SMEs workers which identify two main points; subjective and objective. There were 125 participants of workers in food processing business in Lam Luk Ka District, Pathum Thani Province by purposive sampling. The statistical devices used in analyzing data were Frequency Percentage arithmetic mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.). Qualitative research techniques were documentary research and structured interview to study the view point of workers and entrepreneurs to the 300 Baht Minimum Wage Policy by content analysis and research conclusion. Key informants were 2 entrepreneurs in food processing business in Lam Luk Ka District, Pathum Thani Province by purposive sampling.

The results were as follows:

1. Subjectivity aspect in the quality of life and welfare of the workers found that the

effect level of the 300 Baht Minimum Wage Policy was moderate; cost of living was affected the most then the ex-welfare and standard of living respectively. Objectivity aspect in the quality of life and welfare of the workers found that the effect level of the 300 Baht Minimum Wage Policy was moderate; working morale was the highest average then cheerful in the work place and work satisfaction respectively.

2. The view point from workers and entrepreneurs to the 300 Baht Minimum Wage Policy found that (1) workers point of view: enacting the policy did not affect increasing in income but rather raise cost of living compare to the previous period (2) entrepreneurs point of view: after enacting the policy, not only the wage cost was higher but material cost also had raised. Furthermore, there also affect shortage of overtime labors, workers resignation (especially young workers), male workers shortage (due to regulations in the Food Company such as GMP HACCP ISO and Quality Control required workers to strictly follow the rules), and also the problem of increasing rate of workers who owed company fund because of having to buy more expensive items.

Keywords: Policy Effect, Quality of Life, Welfare, 300 Baht Wage

บทนำ

เนื้อหาในนโยบายเร่งด่วนข้อหนึ่งของรัฐบาลภายใต้การนำของ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร จากพรรคเพื่อไทย ที่ได้แถลงในวันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ.2554 จนก่อให้เกิดความสนใจในสังคม คือ นโยบายใน ข้อที่ 8

เรื่อง การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งหนึ่งในนั้นคือ ดำเนินการเพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำให้แรงงานมีรายได้เป็นวันละไม่น้อยกว่า 300 บาท (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. 2556) แม้ในนโยบายดังกล่าวจะมีวัตถุประสงค์ที่เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคมหลายประการ เช่น สร้างความเป็นธรรมด้านรายได้ให้แก่ลูกจ้าง ช่วยให้ลูกจ้างมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำทางฐานะเศรษฐกิจระหว่างบุคคลในสังคม เพิ่มการหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ หรือแม้แต่ช่วยให้รัฐจัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้น แต่ในนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท ก็ถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง ทั้งจากนักวิชาการสาขาต่าง ๆ และภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม โดยเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจขนาดเล็กและขนาดย่อม เนื่องจากการขึ้นค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำตามนโยบายนี้ ถือว่ามากกว่าปกติ แบบก้าวกระโดด เพราะมีอัตราที่สูงกว่าอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำก่อนหน้านี้ถึงร้อยละ 40 (อัตราค่าแรงขั้นต่ำในเขตกรุงเทพมหานคร ก่อนหน้าที่จะมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข กำหนดอัตราค่าแรงขั้นต่ำไว้ที่ 215 บาท)

ซึ่งนักวิชาการและภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมต่างกล่าวว่า นโยบายดังกล่าวอาจจะส่งผลให้ทำให้ราคาสินค้าและบริการสูงขึ้นเนื่องจากต้นทุนด้านแรงงานสูงขึ้น ทำให้ความสามารถในการจ้างแรงงานของธุรกิจขนาดเล็กและขนาดย่อมลดลงหรือนำไปสู่การปิดกิจการในที่สุด หรือทำให้ภาคธุรกิจต่างตัดสินใจย้ายฐานการผลิตไปลงทุนยังประเทศเพื่อนบ้านที่มีค่าใช้จ่ายด้านแรงงานถูกกว่า ทำให้จำนวนแรงงานต่างด้าวในตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น เป็นต้น และที่ผ่านมามีการวิเคราะห์ผลกระทบของค่าแรงขั้นต่ำในต่างประเทศพบว่า การขึ้นค่าแรงขั้นต่ำจะทำให้เกิดการเลิกจ้างในระดับที่แตกต่างกัน ยิ่งค่าแรงขั้นต่ำใหม่มีค่าใกล้เคียงกับค่าแรงเฉลี่ยของประเทศ ผลด้านการเลิกจ้างก็จะยิ่งสูงขึ้น โดยจากการศึกษาพบว่า หากค่าแรงขั้นต่ำเพิ่มขึ้นจนเกินกว่า ร้อยละ 40 ของค่าแรงเฉลี่ย (เช่น ถ้าค่าแรงเฉลี่ยเท่ากับ 400 บาทต่อวัน ร้อยละ 40 ของค่าแรง

เฉลี่ยจะเท่ากับ 160 บาทต่อวัน) จะเกิดปัญหาเลิกจ้าง อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะการเลิกจ้างแรงงานที่เป็น เยาวชน และแรงงานของธุรกิจ ขนาดกลางและขนาด ย่อม (เกียรตินันต์ ล้วนแก้ว. 2556) ซึ่งนโยบายดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อทางด้านลบไม่เพียงต่อมิติทาง ด้านเศรษฐกิจเท่านั้น แต่อาจส่งผลกระทบต่อมิติมุมมอง ด้านสังคมด้วย เช่น การเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวอาจ ก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของอาชญากรรมหรือปัญหาสังคม อื่น ๆ เช่น ยาเสพติด เป็นต้น เนื่องจากแรงงานกลุ่มนี้ อาจไม่ได้มีการเข้าประเทศหรือลงทะเบียนการพักอาศัย ในประเทศไทยอย่างถูกกฎหมายทำให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ไม่อาจตรวจสอบควบคุมแรงงานกลุ่มนี้ได้อย่างทั่วถึง (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2555)

อย่างไรก็ดีจากที่กล่าวมาข้างต้น แม้นโยบาย ดังกล่าวจะได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ในวงกว้างถึงผล กระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการปรับอัตราค่าจ้างแรงงานขึ้น ต่ำเป็น 300 บาท แต่นโยบายดังกล่าวก็ได้ถูกประกาศ ใช้แล้วในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2556 ดังนั้น จะเห็นได้ ว่านโยบายดังกล่าวได้อยู่ในขั้นตอนของการนำไปปฏิบัติ แล้ว การศึกษาข้อดีข้อเสียของนโยบายดังกล่าวน่าจะเป็นแนวทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

งานวิจัยนี้จึงมุ่งที่จะศึกษาคุณภาพชีวิตของ แรงงานของสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารในพื้นที่อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยสาเหตุที่คณะผู้วิจัยเลือกศึกษา คุณภาพชีวิตของลูกจ้างในสถานประกอบการธุรกิจ แปรรูปอาหารขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่อำเภอ ลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี นั้น เนื่องจากนโยบายเพิ่ม ตามประเด็นนโยบาย/ยุทธศาสตร์เร่งด่วนที่สำคัญอีก ประการหนึ่งของรัฐบาลชุดปัจจุบันคือการส่งเสริมให้ ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการส่งออกสินค้าบริโภคตาม คำขวัญ “ครัวไทยสู่ครัวโลก” จึงเห็นได้ว่าอุตสาหกรรม อาหารเป็นภาคอุตสาหกรรมสำคัญของประเทศ และเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องอาศัยแรงงานเป็นจำนวนมาก ผู้ ประกอบการดังกล่าวย่อมได้รับผลกระทบโดยตรงจาก

นโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท อย่างหลีกเลี่ยง ไม่ได้โดยสถานประกอบการขนาดย่อมในอุตสาหกรรม แปรรูปอาหาร ที่คณะผู้วิจัยได้เลือกเป็นกรณีศึกษาใน พื้นที่อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี คือ บริษัท Four Food จำกัด ซึ่งเป็นสถานประกอบการขนาดเล็ก ที่ได้รับ ผลกระทบมากจากการปรับขึ้นค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำเป็น 300 บาท เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ต้องใช้แรงงานจำนวนมาก ส่วนสถานประกอบการธุรกิจแปรรูปอาหารขนาด กลางที่คณะผู้วิจัยได้เลือกเป็นกรณีศึกษา คือ บริษัท Jim's Groups จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทในบริเวณใกล้เคียง กับ บริษัท Four Food จำกัด ที่ประกอบกิจการด้าน การแปรรูปอาหารเช่นกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้คณะผู้วิจัยเล็งเห็น ถึงความสำคัญของการศึกษาคุณภาพชีวิตของแรงงานว่า มีผลกระทบมากน้อยเพียงใด หลังจากการประกาศใช้ นโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ เป็น 300 บาท ซึ่งข้อมูล และข้อเท็จจริงที่ได้รับจากการศึกษานี้ คาดว่าจะเป็น ประโยชน์ต่อทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลกระทบของนโยบายค่า จ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาทในด้านคุณภาพชีวิตและ สวัสดิการของแรงงานสถานประกอบการขนาดกลางและ ขนาดย่อม
2. เพื่อศึกษามุมมองของผู้ประกอบการและ แรงงานที่มีต่อนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้อาศัยข้อมูลทุติยภูมิจากการ ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิ โดย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิง ปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิง คุณภาพ (Qualitative Research) ประชากรในการ ศึกษา ได้แก่ แรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารภายใน พื้นที่อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างใน

การศึกษาครั้งนี้ คณะผู้วิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คณะผู้วิจัยมีความต้องการศึกษาโรงงานขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายการปรับค่าจ้างขั้นต่ำ 300 บาท โดยเลือกโรงงานในจังหวัดปทุมธานีเนื่องจากเป็น 1 ใน 7 จังหวัดที่มีการปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำเป็น 300 บาท ประกอบกับรัฐบาลส่งเสริมนโยบายเร่งด่วนว่าด้วยนโยบายครัวไทยสู่ครัวโลก ทางคณะผู้วิจัยจึงได้เลือกกลุ่มพื้นที่ตัวอย่างโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ซึ่งมีการจ้างแรงงานเป็นคนไทยทั้งหมด และเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายนี้ ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงได้เลือกบริษัท Four Food Company และ Jim's Group Company เพราะเป็นโรงงานแปรรูปอาหารขนาดกลางและขนาดย่อมที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ด้วยเหตุผลดังกล่าวทางคณะผู้วิจัยจึงได้จำแนกออกตามวิธีการวิจัย ได้แก่

1. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารภายในพื้นที่อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ได้แก่ แรงงานที่ได้รับค่าจ้างรายวันทั้งหมดของ บริษัท Four Food Company และ Jim's Group Company รวมทั้งสิ้น 125 คน (แยกเป็นบริษัท Four Food Company 41 คน และบริษัท Jim's Group Company 84 คน)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของกิจการอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารในอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 2 คน (แยกเป็นบริษัท Four Food Company 1 คน และบริษัท Jim's Group Company 1 คน) โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ โดยจำแนกตามวิธีการวิจัย คือ

1. การวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งคณะผู้วิจัยใช้สำหรับการเก็บข้อมูลผลกระทบนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำที่มีผลต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ประกอบด้วยคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ประเมินระดับผลกระทบค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำที่มีผลต่อแรงงานสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม โดยแบ่งผลกระทบออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. ผลกระทบด้านภาวะวิสัย หมายถึง ผลกระทบที่มีผลต่อแรงงานทางด้านรายได้ของครัวเรือน

2. ผลกระทบด้านอัตวิสัย หมายถึง ผลกระทบที่มีผลต่อแรงงานทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก ความพึงพอใจที่มีผลต่อสภาพการดำรงชีวิต โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ (ธานีทร์ ศิลป์จารุ. 2548: 76)

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำที่มีผลต่อผู้ประกอบการและแรงงานสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม เป็นแบบปลายเปิด (Open-end)

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นแบบสัมภาษณ์ ใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างซึ่งคณะผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการหรือผู้บริหารระดับสูงของสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ในประเด็นค่าจ้างแรงงานที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานของลูกจ้างเพิ่มขึ้น ลดสวัสดิการของลูกจ้าง ลดการจ้างแรงงาน ลดต้นทุนการผลิต กำไร และการลงทุนลดลง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อขอความอนุเคราะห์จากผู้ประกอบการกิจการและลูกจ้างกิจการแปรรูปอาหาร ที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ทั้งแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 125 ชุด และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ชุด

2. รวบรวมแบบสอบถาม และผลการสัมภาษณ์ มาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม และรายละเอียดของการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

1.1 คณะผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามพร้อมทั้งตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถาม

1.2 ใช้คอมพิวเตอร์ประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำผลมาสรุปแล้วนำเสนอในรูปของตาราง ประกอบคำบรรยาย วิเคราะห์โดยการอธิบายเป็นความเรียง และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1.3 เกณฑ์ในการพิจารณาระดับความคิดเห็นจากค่าเฉลี่ย ได้แบ่งออกเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535) คือ

มากที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง

4.21 - 5.00

มาก มีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง

3.41 - 4.20

ปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง

2.61 - 3.40

น้อย มีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง

1.81 - 2.60

น้อยที่สุด มีค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง

1.00 - 1.80

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

คณะผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งคณะผู้วิจัยได้กำหนด

ข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการหรือผู้บริหารระดับสูงของสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเป็นผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาผลกระทบของนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาทในด้านคุณภาพชีวิตและสวัสดิการของแรงงานสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

1.1 ด้านภาวะวิสัย พบว่า ระดับผลกระทบของนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาทในด้านภาวะวิสัย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท มีผลต่อรายจ่ายด้านค่าครองชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.41$) รองลงมาการประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท มีผลกระทบกับสวัสดิการที่เคยได้รับ ($\bar{x} = 3.23$) การประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ ($\bar{x} = 3.12$) ค่าตอบแทนที่ได้รับมีความเหมาะสม ($\bar{x} = 3.08$) ภายหลังการประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท สถานประกอบการมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนชั่วโมงปกติในการทำงาน ($\bar{x} = 2.98$) ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมทำให้สถานะทางเศรษฐกิจภายในครอบครัวดีขึ้น ($\bar{x} = 2.96$) การประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท มีผลกระทบต่อการใช้หนี้สิน ($\bar{x} = 2.95$) ค่าตอบแทนจากการทำงานเพียงพอสำหรับการใช้จ่ายตามสถานะเศรษฐกิจ ($\bar{x} = 2.90$) ภายหลังการประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท ทางสถานประกอบการมีการลดการจ้างงานล่วงหน้า (โอที) ($\bar{x} = 2.80$) และภายหลังการประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท สถานประกอบการมีการเลิกจ้างพนักงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 2.26$)

1.2 ด้านอัตวิสัย พบว่า ระดับผลกระทบของนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาทในด้านอัตวิสัย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.02$) เมื่อพิจารณา

เป็นรายข้อพบว่า การประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.34$) รองลงมา ภายหลังการประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท มีความสบายใจที่ได้ทำงานอยู่ในสถานประกอบการ ($\bar{X} = 3.16$) ภายหลังการประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท มีความพึงพอใจในการบริหารงานของเจ้าของสถานประกอบการ และการประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท ทำให้มีแรงจูงใจในการออมเงินเพื่อบรรลุเป้าหมายในชีวิต (เช่น การซื้อบ้าน, รถยนต์ ฯลฯ) มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 3.07$) การประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท ส่งผลทำให้สุขภาพจิตดีขึ้น ($\bar{X} = 3.06$) ภายหลังการประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท บรรยากาศการทำงานในสถานประกอบการดีขึ้น ($\bar{X} = 3.04$) ภายหลังการประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท มีความพึงพอใจกับสวัสดิการด้านความปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพของสถานประกอบการ ($\bar{X} = 2.99$) การประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท มีผลกระทบทำให้ระดับความสุขด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัวดีขึ้น ($\bar{X} = 2.98$) ภายหลังการประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท ไม่เคยคิดเปลี่ยนงานหรือลาออกจากสถานประกอบการ ($\bar{X} = 2.82$) และ ภายหลังการประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท รู้สึกวิตกกังวลว่าจะให้ถูกออกจากงาน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 2.74$)

2. ผลการศึกษามุมมองของแรงงานและผู้ประกอบการที่มีต่อนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท

2.1 มุมมองของแรงงานที่มีต่อนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท

2.1.1 ภายหลังการประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาทของรัฐบาล นายจ้างได้ปรับค่าจ้างให้ทันที ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น คิดว่าน่าจะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนได้บ้าง แต่สิ่งที่ตามมาคือ ข้าวของที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวันต่างปรับราคาขึ้นตามไปด้วย เช่น

อาหารตามสั่ง เคยขายจานละ 30 บาท ก็ปรับราคาไปที่ 35-40 บาท จึงฝากให้รัฐบาลช่วยดูแลราคาสินค้าด้วย

2.1.2 หลังมีการเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท รายได้เพิ่มขึ้น สวัสดิการต่าง ๆ ยังเหมือนเดิม ไม่มีการหักหรือลดแต่อย่างใด แต่ค่าครองชีพต่าง ๆ ทั้งเครื่องอุปโภคบริโภคกลับขึ้นมากทำให้เหมือนกับว่าไม่ได้มีรายได้ที่เพิ่มขึ้น และทางบริษัทก็มีการปรับกฎระเบียบในการทำงานที่เพิ่มขึ้น

2.1.3 หลังมีการเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาท เผลยเงินที่ได้มากับเงินที่ต้องใช้จ่ายก็มีค่าเท่ากัน หากถามว่า 300 บาท พอใช้หรือไม่ หากรู้จักประหยัดก็พออยู่ได้ แต่ก็ไม่ถึงกับว่าทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้นกว่าเดิมมากนัก

2.2 มุมมองของผู้ประกอบการที่มีต่อนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท

2.2.1 หลังจากที่มีการประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำนั้นพนักงาน มีการทำโอทีน้อยลง แม้ว่าผู้ประกอบการจะให้ค่าแรงในการทำโอทีเพิ่มโดยการปรับใช้อัตราค่าแรง 300 บาทเป็นฐานในการคิดทำโอทีที่ 1.5 เท่า คือ 450 บาท แต่ก็พบว่าในช่วงที่งานเร่งด่วน ที่ต้องการให้มีการทำงานล่วงเวลากลับพบว่า หาแรงงานมาทำไม่ได้ และทางโรงงานก็ไม่สามารถที่จะบังคับให้แรงงานทำได้เนื่องจาก ติดปัญหาในเรื่องกฎหมายแรงงาน

2.2.2 ปัญหาการลาออกของแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานใหม่ที่ยังอายุงานไม่นานพบว่า มีการลาออกบ่อยมาก ซึ่งทางโรงงานต้องมีการสรรหาอย่างต่อเนื่อง เพราะแรงงานใหม่ ๆ ที่ยังไม่มีคุณสมบัติกับโรงงานมีความคิดว่าไปทำที่ไหนก็ได้ค่าแรง 300 บาทเท่ากัน

2.2.3 ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ชาย เนื่องจากว่าในอุตสาหกรรมอาหารที่มีการทำระบบควบคุมมาก ๆ เช่น GMP HACCP ISO หรือระบบประกัน คุณภาพต่าง ๆ นั้น จะมีกฎระเบียบมากมาย

ซึ่งแรงงานชายจะไม่ชอบ เช่น ห้ามสูบบุหรี่ ต้องใส่ อุปกรณ์ Safety เวลาทำงาน หรือต้องล้างมือหรือทำความสะอาดร่างกายเวลาที่ต้องผลิต ห้ามใช้โทรศัพท์ เป็นต้น ซึ่งแรงงานมีความคิดเห็นว่าไปทำงานอย่างอื่นก็ได้ 300 บาท เหมือนกัน เช่น ไปทำงานที่อู่ซ่อมรถยนต์ ก็ได้ 300 บาท แล้วก็ไม่มีกฎระเบียบมากมายเหมือนกับที่ทำงาน โรงงาน จะสูบบุหรี่ก็ได้ จะคุยโทรศัพท์ก็ได้ ซึ่งสอดคล้องกับข้อที่สองที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนงานบ่อยของแรงงาน

2.2.4 การเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำเป็น 300 บาท นอกจากทำให้ค่าแรงเพิ่มขึ้นแล้วยังพบว่า ราคาวัตถุดิบต่างๆ ยังเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งผู้ประกอบการก็ต้องแบกรับต้นทุนในส่วนนี้ เพราะอุตสาหกรรมอาหารนั้นไม่สามารถใช้เครื่องจักรได้ทั้งหมด เช่น การทำกระเทียมผง ยังต้องใช้แรงงานคนในการคัดกระเทียม ปอกเปลือก และนำมาอบแห้ง เป็นต้น การที่ต้นทุนแรงงานและวัตถุดิบที่เพิ่มขึ้นนั้น ทางโรงงานนอกจากไม่สามารถเพิ่มราคาสินค้าแล้ว ในบางช่องทางการจัดจำหน่าย ยังพบว่าต้องลดราคาลงเพื่อการแข่งขันด้วย ทำให้กำไรลดลง เช่น ทางโรงงานเคยผลิตสินค้าส่งห้างสรรพสินค้า ที่ราคา 10 บาท เมื่อมีการประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท ทางห้างสรรพสินค้ากลับขอให้ทางโรงงานลดราคาสินค้าลงเป็น 9 บาท โดยให้เหตุผลว่าค่าแรงเพิ่มทำให้ต้นทุนห้างเพิ่ม ซึ่งผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องลดราคาสินค้าลง

2.2.5 ทางโรงงานมีเงินกองทุนเพื่อการกักขังในอัตราดอกเบี้ยต่ำ ซึ่งทางโรงงานพบว่าภายหลังจากที่มีการปรับเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำเป็น 300 บาท พบว่า มีการกักขังเงินที่เพิ่มขึ้นของพนักงานและมีการกู้เงินแล้วก็ลาออกไปหลายราย นอกจากนี้ยังมีการกักขังเงินระหว่างพนักงานกันเองภายในบริษัท

2.2.6 แรงงานมีการใช้สินค้าที่มีราคาแพงขึ้น เช่น โทรศัพท์เคลื่อนที่ยี่ห้อ I Phone Samsung หรือกล้องถ่ายรูปราคาแพงระบบ DSLR หรือซื้อรถจักรยานยนต์ใหม่ ซึ่งปัญหาที่ตามมาก็คือเรื่องเงินไม่

พอใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้น เกิดจากภาระในการผ่อนชำระสินค้าจากการมาขอกู้ยืมเงินของพนักงาน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาผลกระทบของนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาทในด้านคุณภาพชีวิตและสวัสดิการของแรงงานสถานประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

1.1 ผลการศึกษาด้านภาวะวิสัย จากการศึกษาพบว่า ระดับผลกระทบของนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาทในด้านภาวะวิสัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท มีผลต่อรายจ่ายด้านค่าครองชีพ มีระดับผลกระทบสูงที่สุด รองลงมาการประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท มีผลกระทบกับสวัสดิการที่เคยได้รับ และการประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยที่แสดงว่าการประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท ต่อรายจ่ายด้านค่าครองชีพในระดับผลกระทบสูงที่สุดนั้น สอดคล้องกับ นิลวรรณ ระพิพงษ์ (2537: 118) ที่กล่าวไว้ว่า การปรับอัตราค่าจ้างดังกล่าวส่งผลให้ลูกจ้างต้องซื้อสินค้าในราคาที่แพงขึ้น ทำให้สามารถสรุปว่าจากการประกาศนโยบายค่าจ้างขั้นต่ำ 300 บาท ไม่ได้ส่งผลให้รายได้ของแรงงานเพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้ามกลับส่งผลให้แรงงานต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับก่อนการประกาศใช้นโยบาย ในทำนองเดียวกันผลการวิจัยของ อังคณา ลิทธิการ (2553: 152) พบว่า การประกาศนโยบายขึ้นค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ส่งผลให้ครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำมีรายได้ที่ลดลง เนื่องมาจากรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น เพราะราคาสินค้าภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้น ในเรื่องสวัสดิการของแรงงานนั้นเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนด้านค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการ ซึ่งการปรับค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำส่งผลกระทบต่อนโยบายและการบริหารค่าจ้างแก่สถานประกอบการใน

เรื่องการวางแผนค่าจ้าง และสถานประกอบการบางแห่งได้แก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นล่วงหน้าด้วยการนำสวัสดิการด้านอื่น ๆ รวมเข้ากับอัตราค่าจ้างแรงงานเพื่อเป็นการลดต้นทุนการจ้างแรงงานอีกทางหนึ่ง (สุนทร ศรชัย. 2539: บทคัดย่อ) ซึ่งแตกต่างจากผลการศึกษาของคณะผู้วิจัยที่พบว่า การปรับขึ้นค่าแรงขั้นต่ำไม่ได้ส่งผลกระทบกับสวัสดิการที่เคยได้รับของแรงงานสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิลวรรณ ระพีพงษ์ (2537: 114) ที่พบว่า ลูกจ้างเมื่อได้รับการปรับค่าจ้างขั้นต่ำมิได้ส่งผลกระทบต่อสวัสดิการที่ตนเคยได้รับ

1.2 ผลการศึกษาด้านอรรถวิสัย จากการศึกษาพบว่า ระดับผลกระทบของนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท ในด้านอรรถวิสัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท มีผลต่อขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีระดับผลกระทบสูงที่สุด รองลงมา ภายหลังการประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท มีความสบายใจที่ได้ทำงานอยู่ในสถานประกอบการ และภายหลังการประกาศใช้ค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท มีความพึงพอใจในการบริหารงานของเจ้าของสถานประกอบการ ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ภายหลังการประกาศใช้นโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท ในเบื้องต้นผู้ประกอบการมีการตกลงกับพนักงานเรื่องการเพิ่มค่าจ้างขั้นต่ำ โดยมีเงื่อนไขว่าพนักงานจะต้องทุ่มเทและทำงานอย่างเต็มที่ เพราะบริษัทมีรายจ่ายเพิ่มขึ้นจากการที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลด้วยการขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำให้ หากพนักงานไม่ทุ่มเททำงานจนทำให้ผลประกอบการไม่ดีเท่าที่ควร อาจทำให้เกิดภาวะขาดทุนและบริษัทจำเป็นต้องลดสวัสดิการด้านอื่นของพนักงานลง หรืออาจถึงขั้นเลิกจ้างเลยก็ได้ ซึ่งสถานประกอบการกิจการที่ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลเหล่านี้ส่วนหนึ่งก็ได้รับความร่วมมือจากลูกจ้างเป็นอย่างดี ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า ภายหลังการประกาศใช้นโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท มิได้ส่งผลกระทบต่อภาวะอารมณ์ ความรู้สึกในการปฏิบัติงาน

ของผู้ใช้แรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิลวรรณ ระพีพงษ์ (2537: 113) ที่พบว่า ค่าจ้างเงินเดือนแม้จะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานหรือคนที่ทำงานในองค์กรก็ตาม แต่ก็ไม่ใช่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดเพียงประการเดียว

2. ผลการวิจัยมุมมองของแรงงานและผู้ประกอบการที่มีต่อนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท

2.1 มุมมองของแรงงาน สรุปได้ว่าการประกาศใช้นโยบายค่าจ้างขั้นต่ำ 300 บาท ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อรายได้ของแรงงานเพิ่มขึ้น ในทางตรงข้ามกลับส่งผลให้แรงงานต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบก่อนการประกาศใช้นโยบาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อังคณา ลิทธิการ (2553: 152) ที่พบว่า การประกาศนโยบายขึ้นค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ ส่งผลให้ครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำ มีรายได้ที่ลดลง เนื่องจากจากรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น เพราะราคาสินค้าภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้น

2.2 มุมมองของผู้ประกอบการ ภายหลังการประกาศใช้นโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท พบว่า นอกจากทำให้ค่าแรงเพิ่มขึ้นแล้วยังพบว่า วัตถุดิบต่าง ๆ ยังเพิ่มขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่นที่ตามมาคือ พนักงานมีการทำโอทีที่น้อยลง ปัญหาการลาออกของแรงงานโดยเฉพาะแรงงานใหม่ที่ยังอายุงานไม่นาน พบว่ามีการลาออกบ่อยมาก และปัญหาการขาดแคลนแรงงานชาย เนื่องจากว่าในอุตสาหกรรมอาหารที่มีการทำระบบ ควบคุมมาก ๆ เช่น GMP HACCP ISO หรือระบบประกัน คุณภาพต่าง ๆ ซึ่งแรงงานชายจะไม่ชอบ ซึ่งแรงงานมีความคิดเห็นทั่วไปทำงานอย่างอื่นก็ได้ 300 บาท เหมือนกัน รวมทั้งพบว่ามีการกั๊กเงินที่เพิ่มขึ้นของพนักงานในกองทุนของบริษัท และแรงงานมีการใช้สินค้าที่มีราคาแพงขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นิลวรรณ ระพีพงษ์ (2537: 112-116) ที่พบว่า การเพิ่มอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ มีผลกระทบทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และทำให้สถานประกอบการได้

รับผลกระทบในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ประสิทธิภาพการทำงานของลูกค้า การเลิกจ้างพนักงาน สวัสดิการที่ลูกค้าจะได้รับ ต้นทุนการผลิตและภาวะการลงทุน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ด้านลูกค้า การปรับอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ เป็นมาตรการหนึ่งในการแก้ไขปัญหาค่าครองชีพของผู้ใช้แรงงาน ซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาระยะสั้น ในแง่การดำรงชีวิตของแรงงานผู้มีรายได้น้อยเท่านั้นแต่ไม่ได้ช่วยให้ฐานะความเป็นอยู่ของผู้ใช้แรงงานดีขึ้นตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาลแต่ประการใด ดังนั้น รัฐบาลควรมีแนวนโยบายที่เน้นการสร้างงานเพื่อเพิ่มรายได้ของครัวเรือนมากกว่าการเพิ่มค่าจ้าง และสนับสนุนให้ตลาดแรงงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ตามกลไกตลาด แรงขยายอุตสาหกรรมและการบริการไปสู่ภูมิภาค เพิ่มขีดความสามารถและปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตของผู้ประกอบการ ในกิจการขนาดกลางและขนาดเล็ก ในภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้ รัฐบาลควรใช้กลไกที่รัฐบาลมีอยู่เพื่อควบคุมราคาสินค้ามิให้สูงขึ้นตามการขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำ เพราะหากไม่สามารถควบคุมราคาสินค้าได้ การขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำจะไม่ช่วยทำให้รายได้รวมทั้งความเป็นอยู่ของผู้ใช้แรงงานสูงขึ้นแต่อย่างใด

1.2 การกำหนดนโยบาย ควรมีการศึกษาข้อมูลด้านเศรษฐกิจ อัตราการว่างงาน สถานภาพแรงงาน สถานภาพธุรกิจ ให้ชัดเจนและมากพอที่จะทำให้การกำหนดนโยบายสามารถแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ ทั้งใน

ส่วนของภาคแรงงานและภาคธุรกิจ ควรเน้นถึงการมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการกำหนดนโยบาย เพราะไม่เช่นนั้น จะทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ อย่างมีประสิทธิภาพ และนโยบายที่กำหนดขึ้นต้องมีความแนชัด และที่สำคัญควรจะมีการวางแผนทั้งในระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว ทำให้ธุรกิจหรือแรงงานมีการจัดระบบงานของตนให้สอดคล้อง โดยเฉพาะในด้านธุรกิจ ที่ต้องมีการวางแผนการปฏิบัติในระยะยาว เพื่อความมั่นคงของธุรกิจ จะลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเมื่อปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ นอกจากนั้นนโยบายควรมีการรองรับปัญหาที่จะเกิดตามมาจากผลของการปฏิบัติ ดังนั้น นโยบายไม่ควรที่จะมองเฉพาะเรื่อง จำเป็นต้องศึกษาของค์ประกอบอื่น ๆ ที่อาจจะเกิดผลกระทบข้างเคียงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในส่วนของการรวบรวมข้อมูลการศึกษาจากแบบสอบถาม มีข้อควรตระหนักที่อาจจะได้รับข้อมูลที่ไม่ชัดเจนหรือแท้จริง โดยเฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับกระทบต่อกลุ่มตัวอย่าง เพราะกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก เห็นว่า การให้ข้อมูลที่แท้จริงอาจเกิดผลกระทบต่อความมั่นคงทางการทำงาน หากมีการทำวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องถึงผลกระทบของกลุ่มตัวอย่างจำเป็นต้องอาศัยความรอบคอบ และการสังเกตจากสถานการณ์จริง ตลอดจนเลือกช่วงเวลาที่เหมาะสมปัจจัยแทรกซ้อนต่าง ๆ

2.2 ในการเลือกพื้นที่กลุ่มตัวอย่างควรเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายทางด้านพื้นที่ เพราะการได้ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายนั้น จะทำให้ข้อมูลที่ได้รับมีความครอบคลุม ครบถ้วน ในประเด็นต่าง ๆ ได้

บรรณานุกรม

- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2555). **กระทรวงแรงงาน: คณะกรรมการค่าจ้างมีมติปรับขึ้น ค่าจ้างขั้นต่ำ 300 บาท**. สืบค้นจาก: <http://www.labour.go.th/th/index.php/2011-04-07-10-51-50/8568-300> วันที่ 5 กันยายน 2556.
- เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว. (2556). **ค่าแรงขั้นต่ำ: บทเรียน ผลกระทบ และการปรับตัว**. ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. สืบค้นจาก: http://www.dpu.ac.th/dpurc/rsc_poll.?act=view&id=228 วันที่ 5 กันยายน 2556.
- นิลวรรณ ระพิพงษ์. (2537). **ผลกระทบของการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ปี 2537 ที่มีต่อสถานประกอบการขนาดใหญ่ ในจังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองและการปกครอง, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2555). **ประเมินขึ้นค่าจ้าง 300 บาท กระทบดี-ร้าย ใครโดนก่อน!**. สืบค้นจาก: <http://tdri.or.th/tdri-insight/pr018/> วันที่ 5 กันยายน 2556
- สุนทร ศรชัย. (2539). **ผลกระทบของการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำตามกฎหมาย**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อังคณา สิทธิการ. (2553). **ผลกระทบของนโยบายค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำต่อการกระจายรายได้ของแรงงานไร้ทักษะ ทั้งในระบบและนอกระบบ**. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- UNESCO. (1978). **Indicators of Environmental Quality and Quality of Life**. Paris: UNESCO.